

Kutyaszív

I.

U-u-u-u-úúú-vú-vú-vú-vú! Ó, nézzetek rám, meghalok! A szélvihar halotti fohászt süvölt értem a kapualjban, én pedig vele együtt üvöltök. Elvesztem, bizony elvesztem! Az a piszkos süveges gazember – a Népgazdasági Központi Tanács szabványétkeztetési ebédlőjének szakácsa – forró vizet öntött rám, és leforrázta a bal oldalamat. Micsoda állat, és még ráadásul proletár. Te jószágos isten, mennyire fáj! A forró víz a csontomig lemarta a hússomat. És most üvöltök, csak üvöltök, de ugyan mit segít az üvöltés?

Mit ártottam én neki? Csak nem eszem ki a vagyonából a Népgazdasági Tanácsot, ha a szemétben turkállok? Zsugori alak. Szép kis alak. Nézzék csak meg egyszer, széle-hossza egy. Rézpofájú tolvaj. Jaj, emberek, emberek! Az a süveges délben vendégelt meg forró vízzel, most pedig besötétedett már, úgy délután négy körül járhat, abból ítélve, hogy micsoda hagymaszag árad a precisztyenkai tűzoltóságról. Amint maguk is tudják, a tűzoltók kását vacsoráznak. Utolsó egy dolog, olyasmi, mint a gomba. Egyébként a precisztyenkai ismerős kutyák mesélték, hogy állítólag a Nyeglinnaján, a „Bár” étteremben állandóan gombát zabálnak pikáns mártásban, adagja három rubel hetvenöt kopek. Biztos van, aki szereti – pont olyan, mint kalucsnit nyaldosni. U-u-úúú!

Az oldalam elviselhetetlenül fáj, és tisztán látom további karrieremet: holnap fekélyek jönnek ki rajta, na akkor mivel fogom gyógyítani? – ez itt a kérdés. Nyáron

ki lehet ugrani Szokolnyikibe, ahol egy különlegesen jó fű nő, azon kívül akárki ingyen telezabálhatja magát kolbászvégekkel, és lenyalogathatja a zsírt a papírokról, amit szétdobálnak a polgártársak. És ha nem lenne ott az a vén banya, aki a holdfényben azt kornyikálja a réten, hogy „ó, szép Aida”, de úgy, hogy a szívverés is eláll tőle, akkor minden szép és jó lenne. De ilyenkor ugyan hová lehet menni? Rugdosták már magukat csizmával? Rugdosták. Verték téglával a bordájukat? Épp eleget. Én már mindenből kivettem a részem, megbékéltem a sorsommal, és ha most sírok, akkor csak a fizikai fájdalomtól és a hidegtől, mert hogy a lelkem még pislákol... Szívós a kutyalélek.

A testem viszont megtört, összevisszaszúzott, épp elégszer meggyalázták már az emberek. És ami a legfőbb, úgy leöntöttek forró vízzel, hogy oda a bundám, és a bal oldalamon már valószínűleg semmi sem segít. Könnyen tüdőgyulladást kaphatok, és ha már megkaptam, akkor bizony, polgártársak, éhen veszek. Mert tüdőgyulladással főbejárati lépcső alatt kell feküdni, és akkor ki fog helyettem, fekvőbeteg agglegény eb helyett a szemetesládák körül futkosni, hogy ennivalót keressen? Ha tüdőgyulladást kapok, akkor csak hason tudok majd csúszni, legyengülök, és akármelyik sintér agyonverhet a botjával. A jelvényes házmesterek pedig megragadnak a lábamnál fogva, és felhajítanak a szekérre...

A házmester az összes proletár közül a legocsmányabb söpredék. Az emberiség szennye, a legalacsonyabb kategória. Szakács már többféle van. Például a megboldogult Vlasz a Precsisztyenkáról. Hány életet mentett meg! Mert a legfontosabb, hogy a beteg legalább egy falatot egyen. Megesett, mesélik az öreg kutyák, hogy odavetett nekik Vlasz egy csontot, és egy kis hús is akadt rajta. Az isten nyugosztalja azért, mert igazi egyéniség

volt, a Tolsztoj grófok urasági szakácsa, nem pedig a Szabványétkeztetési Tanácsé. Hogy mit nem művelnek azok ott a szabványétkeztetésben – kutyaész fel nem foghatja! Hiszen azok a gazemberek megbüdösödött sózott marhahúsból főzik a scsít, ezek meg, a szerencsétlenek, mit sem sejtenek! Rohannak, falnak, vedelnek!

Egyik-másik kilencedik besorolású gépírólány negyvenöt rubelt keres, igaz, hogy a szeretője selyemharisnyát ajándékoz neki. Csakhogy mennyi gúnyolódást kell neki elviselnie ezért a selyemért!* Befut a gépírólány, mert-hogy a negyvenötből a „Bár”-ba nem járhat. Még mozira sem telik neki, pedig a mozi a nő egyetlen vigasza az életben. Remeg, fintorog, de csak zabál... Rossz belegondolni: negyven kopek a két fogás, miközben a kettő együtt sem ér meg tizenötöt, mert a többi huszonötöt kilopta belőle a gazdaságis. Hát ilyen étel jár ennek a szegény lánynak? Hiszen a jobb tüdőcsúcsa sincs rendben, és** női baja van, a munkahelyén levontak a fizetéséből, az étkezében romlott hússal etették meg, és most itt jön, itt szalad... Fut a kapualjba a szeretőjétől kapott harisnyában. A lába hideg, a hasa alá befúj a szél, mert ugyan a szőr rajta olyasféle, mint az enyém, de szellős nadrágban jár, csak egy kis csipkés látszat. Egy ócskaság, a szeretője kedvéért. Próbálna csak egy flanelt felvenni. Ordítana a szeretője:

– Hogy te milyen lompos vagy! Torkig vagyok már az én Matrjonámmal, eleget vacakoltam a flanelnadrágokkal, most eljött az én időm. Most elnök vagyok, és akármenny-

* A könyv az 1989-es kiadás alapján készült, de közöljük az 1968-as kiadáshoz (YNCA-PRESS, Paris) képest történt változtatásokat is. Az 1968-as kiadásban szerepelt a következő szövegrész: „Mert a szeretője nem ám csak úgy közönségesen akarja, hanem franciázik vele. Gazemberek ezek a franciák, köztünk legyen szólva. Pedig sokat zabálnak, és mindenhez vörösborot isznak. Hát igen.”

** Az 1968-as kiadásban: „Francia”.

nyit lopok, azt mind női testre, selyemcukorra és Abrau-Dürszóra* költöm. Mert eleget éheztem fiatalkoromban, részemről befejeztem, síron túli élet pedig nincs.

Sajnálom ezt a lányt. De magamat még annál is jobban sajnálom. Nem önzésből mondom, ó, nem, hanem mert tényleg nem lehet minket összehasonlítani. Ő legalább otthon melegben van, de én, én... Hová menjek? U-u-u-úúú!

– Kutyu-kutyu-kutyu! Gömböc, hé, Gömböc... Mit nyüszítesz, szegénykém? Ki bántott? Huhh...

A száraz hóvihár-szipirtyó csapkodni kezdte a kapukat, és seprűjével fültövön vágta a kisasszonyt. Szoknyáját felkapta a térdéig, felfedte krémszínű harisnyáját és a rosszul mosott csipke fehérnemű keskeny szélét, elfojtotta a szavakat, és betemette a kutyát.

– Uramisten... Micsoda idő... Huhh... És a hasam is fáj. Az a marhahús, az a marhahús! Mikor lesz már ennek vége?

A kisasszony lehajtott fejjel rohamra indult, átverekedte magát a kapun, és az utcán a szél forgatni kezdte, pörgette, dobálta, hótölcserbe csavarta, és a lány eltűnt.

A kutya pedig ott maradt a kapualjban, leforrázott oldala sajgott, odasimult a vastag hideg falhoz, nehezen lélegzett, és megfogadta, hogy innen már sehová sem megy, itt döglök meg, ebben a kapualjban. Úrrá lett rajta a kétségbeesés. Annyi fájdalom és keserűség halmozódott fel benne, annyira magányosnak és elhagyatottnak érezte magát, hogy szeméből apró, pörsenéshez hasonló kutyakönnyek csordultak ki, és azon nyomban felszáradtak. Sajgó oldalán kuszán összefagyott szőrcomók

* Abrau-Dürszó – pezsgőfajta, az azonos nevű orosz városról elnevezve, ahol gyártják.

meredeztek, köztük égési sebek vöröslöttek baljósan. Milyen bárgyúak, ostobák és kegyetlenek a szakácsok. A lány „Gömböc”-nek nevezte. Ugyan miféle „Gömböc”? Gömböc – ez azt jelenti, hogy kövér, jól táplált, buta, zabkását zabál, előkelő szülők ivadéka, ő pedig borzas, nyeszlett, tépett, zörgő csontú, kóbor kutya. Egyébként köszönet a jó szóért.

Az utca túloldalán egy fényesen kivilágított üzlet ajtaja kicsapódott, és egy polgártárs jelent meg. Éppen hogy polgártárs, és nem elvtárs, sőt még inkább egy úr. Közelebről tisztábban látszott – egy úr. Azt gondolják, hogy a kabát alapján ítélek? Badarság. Mostanában nagyon sok proletár is hord kabátot. Igaz, hogy a gallérjuk nem ilyen, szó se róla, de azért messziről össze lehet téveszteni. A szeméből viszont – abból se közlőrl, se távolról nem lehet tévesen ítélni. Ó, a szem igen jelentőségteljes dolog. Akár a barométer. Mindent megmutat – hogy ki az, akinek sivár a lelke, ki az, aki merő szórakozásból bordán rúg csizmaorral, és ki az, aki maga is mindenkitől fél. Az ilyen utolsó szegény ördögnek kellemes belekapni a bokájába. Ha félsz – nesze neked! Ha félsz – megérdemled... rr-rr-rr... vau-vau...

Az úr magabiztosan átvágott a hóföregeten, és elindult a kapualj felé. Hát igen, ennél minden világos. Ez nem fog bűdös húst zabálni, és ha valahol felszolgálják neki, hát olyan óriási botrányt csap, még az újságban is megírja: engem, Filipp Filippovicsot meg akartak mérgezni.

Egyre közelebb és közelebb jön. Ez aztán bőségesen étkezik, és nem lop. Ez nem rúg meg, de nem is fél senkitől, és pedig azért, mert örökké jóllakott. Szellemi munkát végez ez az úr, hegyes francia szakállt és puha, hetyke, ősz bajuszt visel, akár egy francia lovag, de a szélvihar undorító szagot hoz felőle – kórházét és szivarét.